

Hasznalati utasítás  
a Singer 15 osztályú  
varrógépekhez.



Hogy vevőinket bosszuságtól  
és hátrányoktól megóvjuk, azt  
ajánljuk, hogy tűk, fonalak, olaj  
és pótalkatrészekben beálló  
szükségletüket minden egyes  
esetben üzlethelyisegeinkben  
fedezzék.

Singer varrógép részvénytársaság.

## Jó olaj

használata varrógépeknél  
feltétlenül szükséges

A legjobb olaj ép elég jó  
és alig bizonyul annyira  
igaznak mint itt, ama köz-  
mondás: „a legjobb a legol-  
csóbb”.

Ezen sokévi tapasztalatra  
alapított tény arra indított  
bennünket, hogy vevőink  
részére egy, különösen  
varrógépekhez való haszná-  
latra előállított különleges  
gépolajfajtát tartsunk  
raktáron.

Ezen olaj üzleteinkben kap-  
ható és pedig csakis

# Singer

névvel jelzett üvegekben  
és bádoggannácskáiban.

## FIGYELEM!

DIJMENTES OKTATÁS  
VARRÁSBAN, HIMZÉSBEN  
ÉS STOPPOLÁSBAN, VALA-  
MINT A KÉSZÜLÉKEK  
KEZELÉSÉBEN.

Ezért sziveskedjék a legközelebbi  
Singer üzletet felkeresni.

Singer varrógépeken esetleg előfor-  
duló zavaroknál forduljon

**KIZÁROLAG ÜZLETHELYEINKHEZ**

és ne hagyja azt idegen műszerész  
vagy varrógépkereskedő által  
megvizsgálni.

**SINGER VARRÓGÉP  
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.**

# VARRJON VILLANNYAL!

Két uj vivmány a varrógéptechnika terén.

## 1. A SINGER MOTOR.



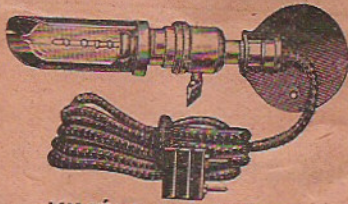
Egy valószínű csodadolog! Kicsi, csinos és mégis stabil szerkezet. Egyen- és váltakozó áramhoz kapcsolható. Minden fali konnaktorba vagy lámpafoglatba bekapcsolható. Egyetlen egy csavar segítségével minden ujkori varrógép felső részén könnyen felszerelhető.

## A FÁRASZTÓ TAPOSÁS MEGSZÜNT!!

Külön varrógépek csak villamos meghajtáshoz, mint: szalonszítógép és hordozható villamosgép.

Kérjen prospektust.

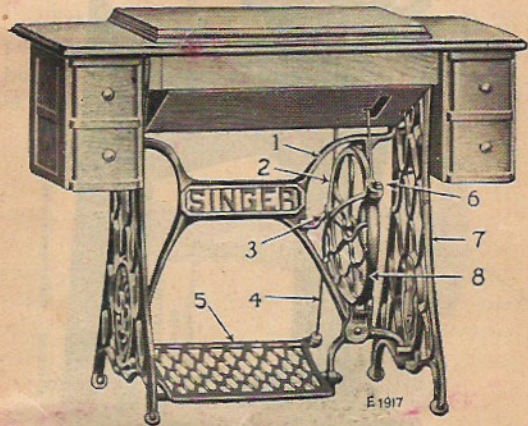
## 2. A SINGER VARRÓFÉNY.



### KIMÉLI A SZEMET.

A fénysugarakat közvetlen a munkára veti. Minden árnyékképződés el lesz kerülve.

## Singer 15 osztályú varrógép.



A gép állványának részei:

- |                   |               |
|-------------------|---------------|
| 1. szíjvezető     | 5. hágsó      |
| 2. hajtókerék     | 6. szíjlevető |
| 3. kerékforgattyu | 7. oldalrész  |
| 4. hajtórúd       | 8. ruhavédő   |

Form. 2684 u. 3. 27.



varrasmunkát a gépről eltávolítanók és a fonalat a gépből kihuznók.

Hogy a lendkereket (3. ábra 4) kikapcsoljuk, a kikapcsolókészülék csavarját (3. ábra 5) magunk felé forgatjuk, miközben szükséges lesz, hogy a lendkereket tartsuk.

A lendkerék kikapcsolása után tegyük lábainkat a hágsóra és forgassuk jobb kezünkkel a lendkereket magunk felé. Ezáltal csak a lendkereket, a hágsót és a hajtórudat hozzuk mozgásba, mert a gépben levő szerkezet ki van kapcsolva.

A sarok és a lábujjak váltakozó nyomásával egy egyenletes és könnyed menetet érünk el.

Ha a hágsó meghajtását eléggé gyakoroltuk és a gépet újból mozgásba tudjuk hozni, anélkül hogy a lendkereket fordított irányba forgatnók, szorítsuk meg a kikapcsoló szerkezetet a kikapcsolócsavar (3. ábra 5) jobbra való csavarása által, hogy ily módon a gépet varráshoz beállítsuk.

Tegyük egy darab szövetet a nyomóláb alá, eresszük utóbbi a szövetre és hajtsuk a gépet befűzetlenül addig, míg a szövet vezetését megtanultuk.

**Hogy a gép működése kielégítő legyen, ügyeljünk a következőkre:**

Forgassuk a lendkereket mindig magunk felé.

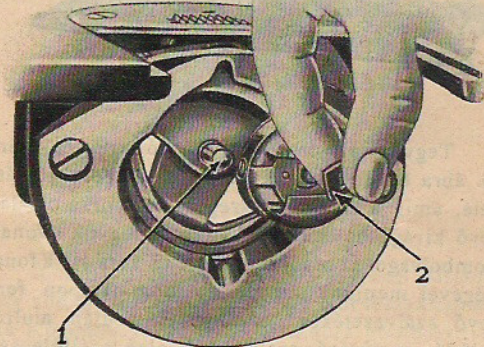
Ne hajtsuk a gépet befűzött tüvel és töltött orsóval, valamint leeresztett nyomólábbal, ha utóbbi alatt nincsen munkaanyag.

A tü elgörbülését elkerülendő ne igyekezzünk a szövet továbbítását az által elősegíteni, hogy a szövetet kezünkkel huzzuk. A gépnek a munkát önműködőleg, minden segítség nélkül kell továbbítania.

A gép főlapján levő tolólemez varrás közben mindig zárva tartandó.

### Az orsó kiszedése.

A géplapban levő tolólemezt toljuk balra, kezünk hüvelyk és mutatóujjával fogjuk meg az orsóhüvely csapját, nyissuk azt könnyedén (4. ábra 2) és

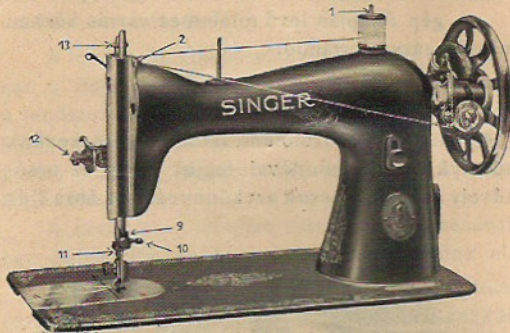


4. ábra. Az orsó kiszedése.

vegyük ki az orsóhüvelyt. A csapot nyitva tartván, egyuttal az orsót is az orsóhüvelyben tartjuk, ha ezután a csapot eleresztjük és az orsóhüvely nyitott oldalát lefelé tartjuk, az orsó kiesik.

### Az orsózás.

A lendkereket (3. ábra 4) magunk felé forgatva, a kikapcsoló csavart (3. ábra 5) kikapcsoljuk.

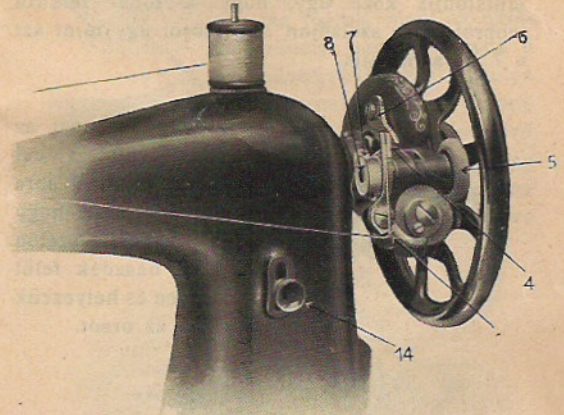


5. ábra. Az orsózáshoz befüzött gép.

Tegyük az orsót az orsózó szegecskéjére (6. ábra 8), és addig nyomjuk azt az orsózó háta felé, amíg a kis tengelyszegecske az orsó oldalán levő kivágásba belenyul. Azután tegyük a fonalgombolyagot az orsótartószőgre (5. ábra 1), a fonal végével menjünk át elől, a homloklapon fent levő szálvezetőken (5. ábra 2), azután alulról felfelé az orsózó szálvezetőék alsó szálfülecsén keresztül (6. ábra 3) a rovatkába (6. ábra 4) és vezessük a fonalat végül belülről az orsó baloldalán levő bevágáson át.

Most szorítsuk a gumikarikával ellátott orsózókorongot (6. ábra 5) a lendkerék karimájához,

mire az orsózó billentyűje (6. ábra 7) le fog esni és az orsózót ily helyzetben fogja tartani. Ezután mozgassuk a hágcstot úgy mint a varásnál.



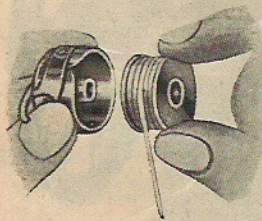
6. ábra. Az orsózás

A fonal végét addig kell kézben tartani, míg néhány fordulat történt és akkor leszakítandó. Ha elegendő fonal van az orsóra gombolyítva, a billentyű (6. ábra 7) önműködőleg felcsapódik.

Ha valamely okból a gummigyűrű (6. ábra 5) nyomása a lendkerék karimájára az orsózáshoz nem elegendő, lazítsuk meg a szabályozó csavart (6. ábra 6) és nyomjuk le gyengéden

az orsózót míg a gummigyűrű érinti a lendkerék karimáját, és azután szorítsuk meg ismét a csavart.

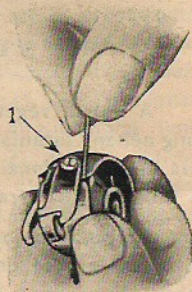
Vegyük az orsót a jobb kéz hüvelyk és mutatóujja közé úgy, hogy a fonal felülről jobbról balra szaladjon az orsóról úgy mint azt a 7. ábra mutatja.



7. ábra.

Vegyük most az orsohüvelyt a bal kézbe mint a 7. ábra mutatja, azaz, hogy a hüvely szélén lévő hasadék felül legyen és helyezzük bele az orsót.

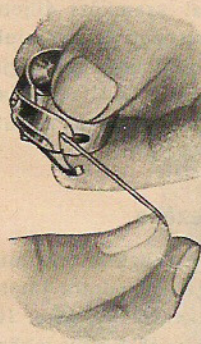
Ezután húzzuk a szálat az orsohüvely szélén lévő hasadékba (lásd 8. ábra) úgy, hogy a feszítő rugó alá kerüljön és az annak végén lévő eresztőlyukon jöjjön ki (9. ábra).



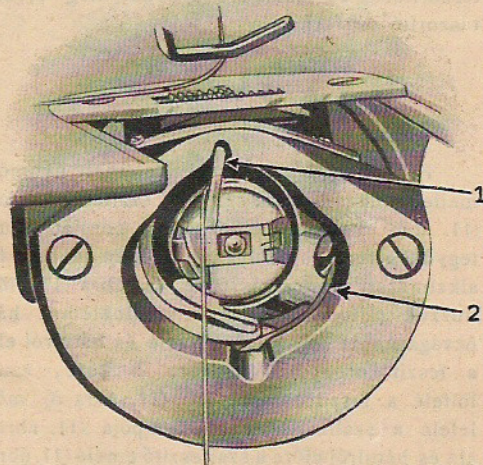
8. ábra.

## Az orsohüvelynek a gépbe való visszahelyezése.

Hajtsuk a tűrudat (5. ábra) legmagasabb pontjára, azután fogjuk meg az orsohüvely csapját, vegyük a hüvelyt bal kezünk hüvelyk és mutatóujjával és dugjuk a hajócska közepén lévő csapra (4. ábra 1) úgy, hogy az orsohüvely kiálló része (10. ábra 1) a hajócskapálya



9. ábra.



10. ábra. Befűzött és visszahelyezett orsohüvely.

felső részén levő bevágással szemközt álljon, ezután engedjük el a kis csapot és nyomjuk bele az orsóhüvelyt, míg a záró csap megfogja a hajócskapálya szögének végén lévő bevágást (4. ábra 1). A fonalat hagyjuk kilógni és zárjuk be a géplap tolókéjét.

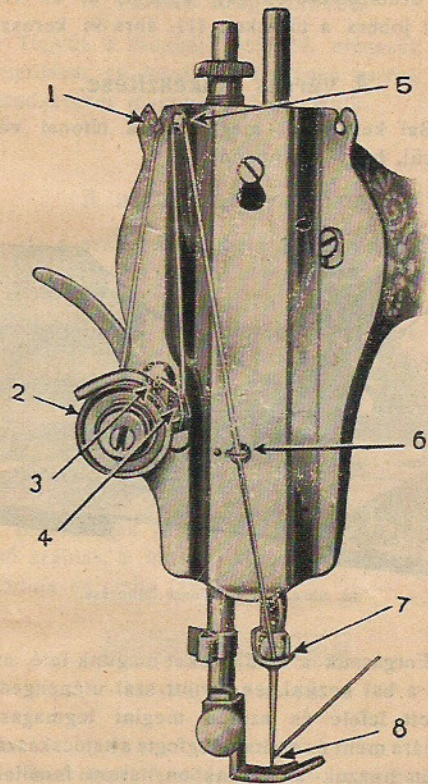
### A tű behelyezése.

Forgassuk a lendkereket magunk felé míg a tűrúd (5. ábra 9) a legmagasabb pontra jutott, lazítsuk meg a tűszorító csavart (5. ábra 10) a tűszorítóban (5. ábra 11) és dugjuk a tűt jobbra fordított lapos oldalával amennyire lehet a tűszorítóba és azután szorítsuk meg újból a tűszorító csavart.

### A tű befűzése.

(Lásd tuloldalt).

Forgassuk a lendkereket felemelt nyomóláb mellett magunk felé míg a szálfeszítő emelő (11. ábra 5) elérte legmagasabb pontját, azután tegyük a fonalgombolyagot a gépen jobbról fent alkalmazott orsótartószögére (5. ábra 1). Most húzzuk a fonalat balra a komloklemez hátsó bevágásán át (11. ábra 1) lefelé és hátulról előre a feszítőkorongok (11. ábra 2) közé, azután fölfelé a feszítésszabályozó (11. ábra 3) mögé, lefelé a szálfeszítő rugó kampója (11. ábra 4) alá és hátulról előre a szálfeszítő emelő (11. ábra 5) fűzőlyukába, lefelé a homloklemezen levő



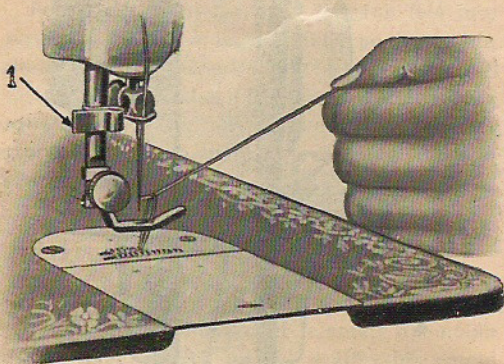
11. ábra. A felsőszál befűzése.



szálvezető kampón (11. ábra 6), a tűrúdon elől levő drótszálvezetőn (11. ábra 7) át és végül balról jobbra a tűlyukon (11. ábra 9) keresztül.

### A varrás előkészítése.

Bal kezünkkel megfogjuk a tűfonal végét anélkül, hogy azt húznók.



12. ábra. Az orsófonal felhuzása.

Forgassuk a lendkereket magunk felé, amíg a tű, a bal kezünkben tartott szál utánengedése mellett lefelé és azután megint legmagasabb pontjára ment és ezáltal megfogta a hajócskaszálat, ezután húzzuk a kezünkben tartott fonállal az orsófonalat a tülemez lyukán át (lásd 12. ábra). Mindkét szálát tegyük azután a nyomóláb alá hátrafelé.

### A varrás megkezdése.

Tegyük a munkát a tű alá, eresszük rá a nyomólábat és kezdjük olyképen varrni, hogy a lendkereket magunk felé forgatjuk.

### A munka eltávolítása.

Ha a szálvezető emelő legmagasabb pontjára ért, emeljük fel a nyomólábat és húzzuk azután a szövetet hátrafelé balra, a szálakat pedig húzzuk gyengén a szállevágón (12. ábra 1) át és vágjuk azokat le. A fonalvégeket hagyjuk a nyomóláb alatt.

### A szálvezetés.

Közönséges varrási munkáknál az alsó és felső szálnak a munka közepén kell egymásba fonódnia és pedig így:



13. ábra. Helyes öltés.

Ha a tűszál feszítése túlerős vagy pedig az orsószál feszítése túl laza, akkor a szál az itt következő ábra szerint laposan fekszik a munka felületén.



14. ábra. Túlerős tűszálfeszítés vagy túllaza orsószálfeszítés.

Ha ellenben a hajócskából jövő alsó szál feszítése túl erős, vagy a felső szál túl laza, úgy az alsó szál a szövet alsó oldalán fekszik laposan, mint a következő ábra mutatja:



15. ábra. Túllaza tűszálfeszítés vagy túlerős orsószálfeszítés.

### A feszítések szabályozása.

A tűszál feszítését csakis leeresztett nyomólábbal szabad megváltoztatni. Miután a nyomólábat leeresztettük, csavarjuk a feszítő korongokon levő kis gombos csavart (5. ábra 12) magunk felé, hogy a feszítést szorosabbá tegyük. A feszítés meglazítása céljából az említett gombos csavart magunktól ellenkező irányba csavarjuk.

Az alsó szál feszítését azon kis csavar segélyével szabályozzuk, amely az orsóhüvely feszítő rugóján van. A feszítés megszorítása céljából forgassuk a csavart jobbra, annak meglazítása céljából pedig balra.

Ha az orsószál feszítése helyesen van szabályozva, akkor azt csak ritkán kell megváltoztatni, mert rendszerint a felső szál feszítésének szabályozása által is kifogástalan öltést nyerünk.

### Az öltés hosszúságának szabályozása.

az öltés hosszúságát azon nagy gombos csavar segélyével (6. ábra 14) szabályozzuk, amely a gépkaron elől közvetlenül az orsózó szerkezet mellett egy résben van elhelyezve.

Az öltést meghosszabbítjuk, ha ezen csavart meglazítva lefelé és megrövidítjük az öltést, ha a csavart felfelé toljuk. Ha a kívánt öltéshosszúságot elértük, a gombos csavart ismét meg kell szorítani.

### Sarkok varrása.

Állítsuk meg a gépet, ha a tű legmélyebb pontján van, emeljük fel a nyomólábat és forgassuk a szövetet a kívánt irányba, miközben a tű a forgótengelyt képezi.

### A szövetnyomó szabályozása.

A háztartásban előforduló közönséges varrások számára a szövetre gyakorolt nyomást ritkán kell megváltoztatni. Finom selyemszövetek vagy egyéb könnyű szövetek varrásánál a nyomást csökkenteni kell, és ez úgy történik, hogy a kar fején a gombos csavart (5. ábra 13) kétszer-háromszor balra csavarjuk. Ha a nyomást erősebbre óhajtjuk tenni, jobbra csavarjuk. A nyomásnak csak oly erősnek szabad lennie, hogy a tű magával ne húzassa a szövetet és hogy a továbbító egyenletesen előretolhassa a munkát. Erősebb nyomás a gép járását megnehézteti.

## Flanell és haránt vágott szövetek varrása.

Ily varrásnál használjunk rövid öltést és a felső szál feszítését annyira gyengítsük meg, hogy a kész varrás oly laza legyen, hogy szükség esetén a szövetet nyujtani lehessen.

### Könnyen felfejthető öltést,

úgy érhetünk el, hogy a felső szálát oly kevésbé feszítjük, hogy az alsó szál ne húzódjék a munkába, hanem simán fekdjön a szöveten, amint azt a 15. ábra mutatja.

## A gép olajozása.

Hogy a gép könnyen járjon, a 16. 17. és 18. ábrákon nyíllal ellátott helyeket olajozni kell és pedig, ha a gép állandó használathat van, minden nap.



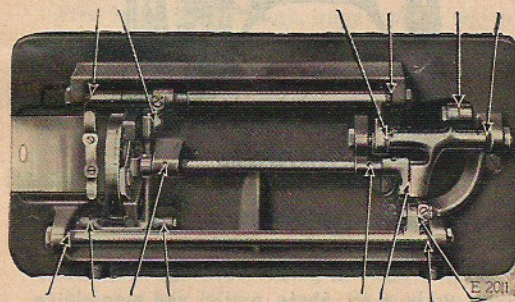
16. ábra. A gép elülső részén olajozandó helyek.

Ritkább használat mellett a gépet csak alkalomadtán kell olajozni. Egy csepp olaj minden helyre elegendő. A gépnek azon részei olajozásához, amelyek nehezen érhetők el, olajozó lyukak vannak alkalmazva.

A géplap bal oldalán levő tolókát felnyitva cresszünk néhány csepp olajat a hajócska pályájába (10. ábra 2). A tolókát azután ismét be kell zárni.

Lazítsuk meg a homloklemez felső végén levő csavart (16. ábra 1), toljuk fel kissé a homloklemez, vegyük azt le, a csavar fején áttemelve és tegyük valamennyi olajozó lyukba és a szerkezet könyökeibe egy-egy csepp olajat.

A gépkar hátulsó oldalán van egy kerek lemez, illetve fedőlap, amely egy gombos csavar által van leszorítva. Lazítsuk meg ezt a csavart. Ezután forgassuk lassan a lendkereket és

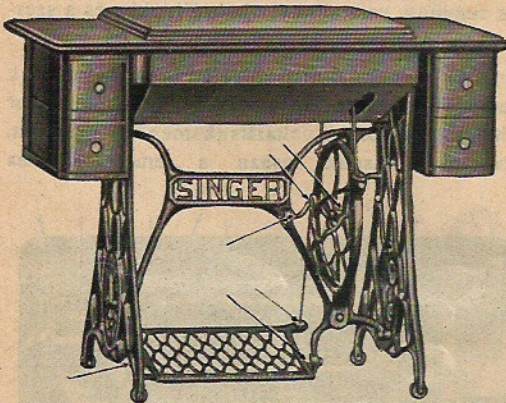


17. ábra. A géplap alatt levő részek olajozása.

olajozzuk a mozgó belső részeket. A lemezt ismét leeresztjük és megszorítjuk a csavart.

Hogy a géplap alatt levő részeket elérjük, az állvány hajtókerekéről le kell vennünk a gépszíjat.

E célból a hajtókerék előtt egy szíj-levető van alkalmazva (1. ábra 6). Ha ezen szíjlevetőt balra nyomjuk mialatt a gépet tovább hajtjuk, a gépszíj leesik és a felsőrészt hátra fektethetjük. Az olajozandó helyek a 17. ábrán nyilak által vannak megjelölve, melyek az olajozó lyukakra és csapágyakra mutatnak.



18. ábra. A gépállvány olajozandó részei.

Az állványt úgy olajozzuk, hogy valamennyi helyre, mely a 18. ábrán nyillal van megjelölve, egy-egy csepp olajat teszünk.

## Megjegyzések.

**A gépszíj.** Ügyeljünk arra, hogy a szíj ne legyen túl erősen megfeszítve, de kell oly feszesnek lennie, hogy ne csússzon. Ha a szíj túl laza, kapcsoljuk ki a drótkampó egyik végét, vágjunk le szükség szerint egy darab szíjat és kapcsoljuk ismét össze.

**A gép nehéz járása.** Ha a gép nehezen jár, miután egy ideig nem használtuk, cseppentessünk egy kevés kőolajat az olajozandó helyekre, hajtuk a gépet gyorsan, töröljük meg, és azután olajozzuk újra.

**Tűtörések.** Ügyeljünk arra, hogy a nyomóláb, vagy a helyébe használt készülékek a gombos csavar segélyével jól legyenek megszorítva. Ne használjunk vastag fonállal és vastag szövettel túl vékony tűt. Vastag munkánál vastag tűt és erős fonalat kell használnunk (lásd 36. oldal).

Arra is kell vigyáznunk, hogy a tű ne legyen görbe és hogy varrásközben ne huzzuk a szövetet, mert máskülönben a tű a tűzőlemezt érinti és törik.

**A tűszál szakadása.** Ennek következő okai lehetnek:

- vagy a gép nincs jól befűzve,
- vagy a feszítés túl erős,
- vagy a fonal túl vastag a tűhöz képest,
- vagy a tű görbe, tompa hegyű, esetleg rosszul van betéve.

**Az orsósál szakadása.** Ha az alsó szál szakadna, úgy ezen körülmény valószínűleg arra vezethető vissza:

hogy az orsóhüvely helytelenül van befűzve,  
vagy a feszítés túl erős.

**Hibás öltések.** Ez esetben a tű talán nincs kellően a tűrűdba helyezve, esetleg tompa vagy elgörbült, vagy a használt fonal részére túl vékony.

## Használati utasítás a készülékekhez.

Következő készülékek külön felszámítás nélkül a géppel szállíttatnak:

**Szegőtalp**

**Szabályozható szegő**

**Átvarró**

**Vonalzó.**

Fizetés ellenében kaphatók:

**Beszegő**

**Ferdepánt vezető**

**Vattázó**

**Alsó sujtászó**

**Fodrozó**

**Ráncvető**

**Fedőlemez (a szövet-továbbítás fölé)**

**Úrvarratkészülék \*)**

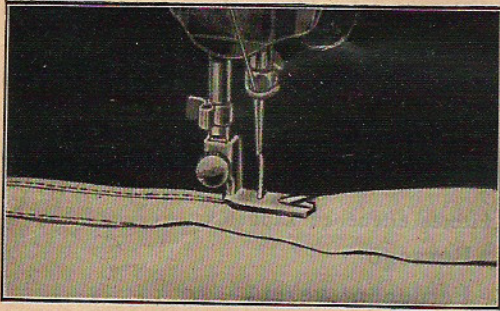
**Diszöltéskészülék \*)**

**Gomblyukkészülék \*)**

\*) Ezek részére külön használati utasítások kaphatók.

### A szegőtalp. (A szegés.)

Hozzuk a tűt legmagasabb pontjára és cseréljük ki a nyomólábat a szegőlábbal.



19. ábra.

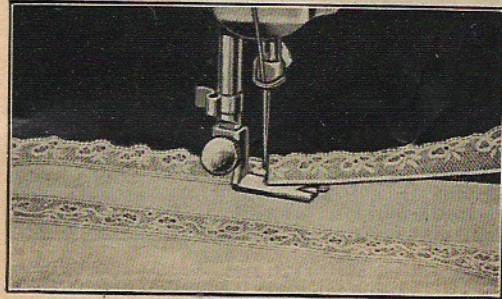
Most vágjuk le a szövet jobb sarkát hogy könnyebben göngyölödjön, hajtsuk be felfelé a szövet szélét körülbelül 6 mm szélességben, vezessük azt a szegő nyílásába és huzzuk vagy toljuk a tű alá. Erre eresszük le a nyomórudat és miután két-három öltést csináltunk, huzzuk a munkát a szálak végénél fogva könnyen előre, míg a továbbító megfogta. Hogy sima és egyenletes szegélyt kapjunk, arra kell ügyelnünk, hogy a szegő nyílása mindig éppen ki legyen töltve. Ezen okból a szegőbe befutó szövet

szélét balra kell tartanunk, hogy a szegőt megtöltsük vagy jobbra, ha a szövet igen erősen beleszalad a szegőbe.

A 19. ábra egy úgynevezett zsák- vagy átvarrást mutat, amely olyképen lesz előállítva, hogy két szövetdarab szélét együtt hagyjuk a szegőlábon áthaladni, és azután azokat leszegjük.

### A szegő talp. (Szegés és csipkék egyidejű felvarrása.)

Miután az előbb adott magyarázat értelmében a szegélyt megkezdtük és egy kis darab szegélyt varrtunk, hozzuk a tűt legmagasabb pontjára.



20. ábra.

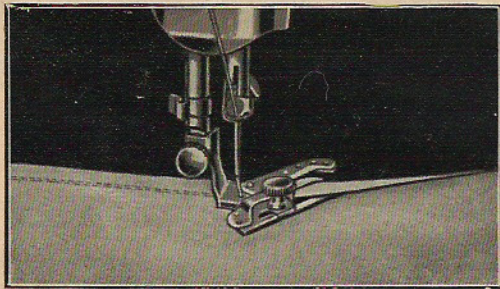
Ezután emeljük a szegőt, hogy a szegélyt a nyomástól megszabadítsuk, vezessük a csipke

végét a szegő oldalában levő bevágáson át és a szegély felett a szegő hátsó vége alá, amint azt a 20. ábra mutatja.

Arra kell ügyelni, hogy a szegély a szegőben el ne csúszszon és hogy a tű a szegélyen és a csipkén menjen keresztül. Ezután eresszük le a nyomórudat és vezessük a csipkét a szegő mellső vége fölé, miközben vigyázzunk arra, hogy az elegendőképp érjen bele a bevágásba.

### A szabályozható szegő. (A szegés.)

Helyettesítsük a nyomólábat a szabályozható szegő által, úgy, amint az a 21. ábrán látható.



21. ábra.

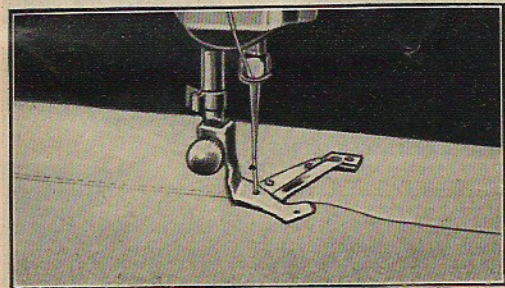
A beállítható szegővel  $4\frac{3}{4}$  mm-től  $25\frac{1}{2}$  mm szélességig lehet szegélyeket varrni. A szabályozás olyképen történik, hogy a szegő készüléken

lévő gombcsavart meglazítjuk és a tolókát jobbra vagy balra toljuk mindaddig, míg a szegő részére kívánt szélességet beállítottuk. Vezessük a szövet szélét a méretezés alatt a szegőkészülékbe és huzzuk azt addig előre és hátra, míg szegély képződött és annak vége a tű alatt fekszik. Most eresszük le a nyomólábat és fogjunk a varráshoz, miközben gondosan ügyeljünk, hogy a szövetet úgy vezessük, hogy a szegő mindig ki legyen töltve.

Átvarrásokat is lehet a beállítható szegővel csinálni. (Lásd a 22. és 23. oldalon található utasításokat.)

### A szabályozható szegő. (A széles szegés.)

Ha  $25\frac{1}{2}$  mm-nél szélesebb szegélyt akarunk varrni, úgy vegyük ki a gombcsavart és távolítsuk el a tolókát és mutatót. Ezután hajtsuk össze



22. ábra.

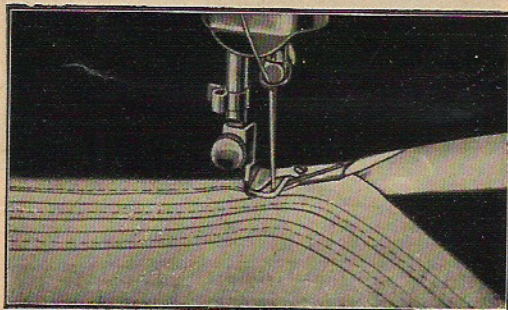
a szövetet a megkívánt szélességben, vezessük a ráncot a szegőtől jobbra lévő toldalék alá, a szélet pedig az áthajtóba (22. ábra) és varrjuk ezután a szegélyt.

### Az átvarró (Az átvarrás).

Átvarrás készítéséhez először is fektessünk egymásra két szövetdarabot visszajukkal olyképen, hogy az alsó darab jobb szélé a felsőnél 2 mm-rel kijebb álljon. Az ilyképen egymáson fekvő széleket vezessük ezután az átvarróládba, eresszük utóbbi a munkára és állítsuk elő az első varrást. Ha ez megtörtént, terítsük ki a munkát és vezessük a két szövetdarab összevarrása által keletkezett felfelé álló szegélyt az átvarróba és készítsük el a második varrást.

### A beszegő. (A beszegés.)

Helyettesítsük a nyomólábat a beszegőkészülék által, vezessük a szegőszalagot a beszegő-



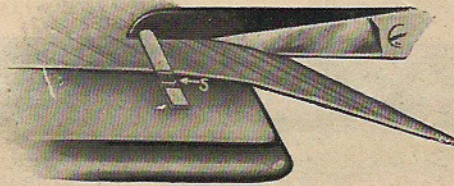
23. ábra.

készülék csigáján keresztül és húzzuk azt hátrafelé a tű alá. A beszegendő szövet szélé a beszegő hajlított részei közé és a tű alá hozandó. Francia ráncok készítésénél úgy járjunk el mint a beszegésnél, csak hogy a ráncot nem a szövet szélére, hanem a szövetre varrjuk (lásd 23. ábra).

Miután a beszegő szabályozó csavarját meglazítottuk és a beszegőt odább toltuk, a varrást közelebb hozhatjuk a szalag közepéhez, ami francia ráncok előállításánál tetszetősebb.

### A ferdepántvezető.

Ezt úgy lehet alkalmazni, hogy egy olló hegyére tesszük, (amint az itt következő ábra mutatja)



24. ábra.

és ha a 24. ábrán „S”-sel megjelölt tolokával szabályozzuk, különböző szélességű sávokat lehet vágni. A 36594 számú beszegőhöz a harántsavokat 23 mm szélességben kell vágnunk és ezen



célből az „S” tolokát az „F” és „B”-vel megjelölt vonások közepén helyezzük el és vágás közben a szövet szélét a haránt vágott sávok kiszabására szolgáló kis készüléken úgy vezessük át, hogy az a tolokát folytonosan érintse.

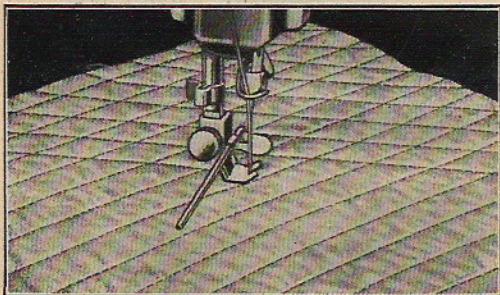
### A beszegő.

(Beszegés szegélyzsinorral).

Ugy járjunk el, mint a ferdepántvezető használatánál, csak hogy mivel a zsinórok keskenyebbek, a széleket nem hajtjuk át, amint az ferdepántok varrásánál történik.

### A vattázó.

Cseréljük ki a nyomólábat a vattázóval.

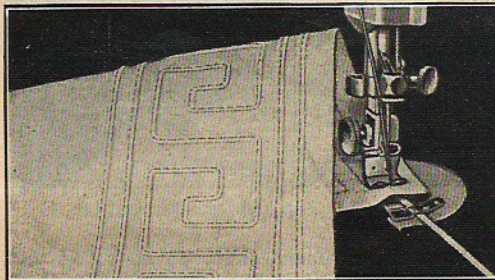


25. ábra.

A vattázóvezetőt a tűtől jobbra vagy balra lehet használni és a vezető távolsága a tűtől megadja az egyes öltéssorok közötti távolságot. Dugjuk a vezető sodronyát a lábon lévő tartóba és állítsuk be a kívánt öltéssortávolságra. Az első öltéssor előállításához hagyjuk a vattázóvezetőt a szövet szélén, vagy egy egyenes ráncon, vagy egy krétavonalon átmenni. A többi öltéssor egyenesen és egymástól egyenletes távolságban lesz előállítva olyképen, hogy a vezetőt mindig az előző varráson hagyjuk végigmenni.

### Az alsó sujtászó.

A rendes nyomólábat helyettesítsük a vattázólábbal és erősítsük hozzá az alsó sujtászót.



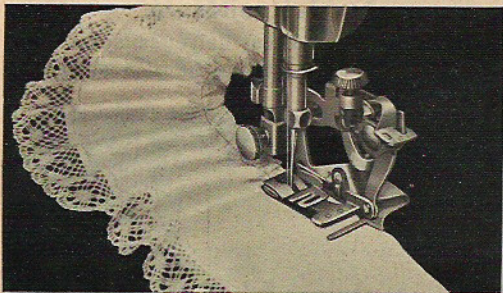
26. ábra.

A felvarrandó zsinor mintája vagy rajza a szövet visszáján legyen előnyomtatva vagy rajzolva. Vezessük a zsinor végét hátrafelé az alsó zsinorozó vezetékén keresztül a tű alá, eresszük le a vattázólábat és kezdjük varrni.

### A fodrozó (A fodrozás).

A nyomóláb helyébe szereljük fel a fodrozót és annak villaszerű karját kössük össze a tűszorítóval, úgy, amint azt a 27. ábra mutatja.

Oly célból, hogy minden egyes fodorban öltést állítsunk elő szükséges, hogy a kis beállító ujjacskát a beállító emelő 1-el megjelölt kivágásába bevezessük. Ez esetben a fodrozó pengéje minden egyes öltésnél előre és hátra jár.



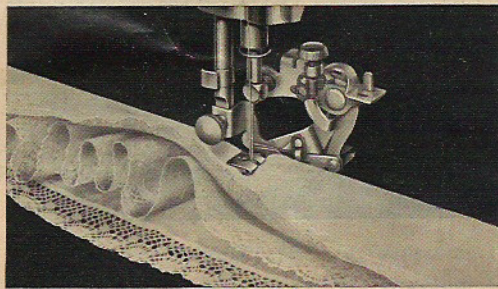
27. ábra.

Helyezzük a fodrozandó szövetet a két kék penge közé, azután toljuk előre a tű alá, cresszük le a nyomórudat és kezdjük varrni. A fodorpenge járását az emelőn levő nagy gombcsavarral szabályozzuk. Finomabb fodrok előállításához rövidítsük az öltést és a fodrozópenge járását olyképpen, hogy a gombcsavart addig csavarjuk balra, amíg a penge a kívánt mozgásokat

végzi. Széles fodrokhöz állítsuk be a gépet hosszabb öltésre és csavarjuk a gombcsavart jobbra. —

### A fodrozó (Fodrozás szalagok között).

Tegyük az alsó szalagot az alsó kék penge alá, a fodrozandó szövetet a két penge közé



28. ábra.

és a felső szalagot a felső pengére. (28. ábra).

### A fodrozás és fodrok felvarrása.

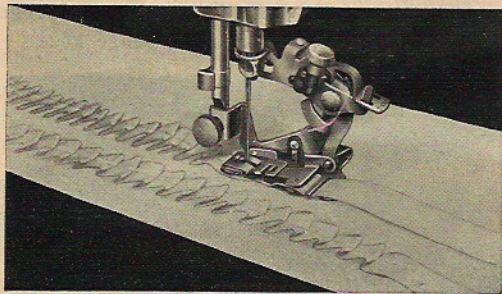
A szalagot helyezzük az alsó kék penge alá, a fodrozandó szövetet a pengék közé és folytassuk ugyanazt az eljárást, mint a fodrozásnál.

Használat előtt gyengén olajozzuk a fodrozó ama részeit, amelyek surlódásnak leginkább vannak kitéve.

Figyelmeztetés: A fodrozót semmi szín alatt nem szabad mozgásba hozni anélkül, hogy a pengék között szövet legyen elhelyezve. —

### Öltéses ráncoskák előállítása.

Ezen munkákhoz a kis beállító ujjacska a beállító emelő 5-el megjelölt kivágásába vezetőbe.



29. ábra.

Ekkor a fodrozópenge csak minden ötödik öltésnél egyszer jár előre és hátra (29. ábra).

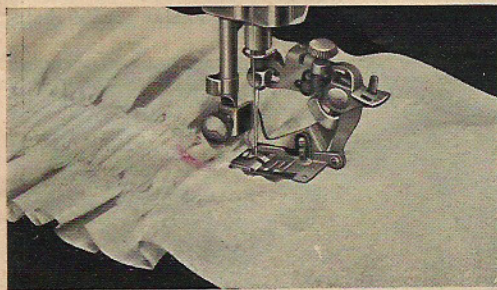
### Fodrozás fodrozólemezzel.

(Fodrozás a szövet közepén).

Mindenekelőtt távolítsuk el a fodrozóról az elválasztó lemezkét mely egy kis karocskával van a fodrozóhoz erősítve.

A fodrozólemez felszereléséhez előbb kinyitjuk a gép főlapján levő tolólemezt, azután a fodrozólemez két kis kampóját a tűzőlemez alá vezetjük és amennyire lehet jobbra nyomjuk, a szegecskét a tűzőlemezen levő kerek lyukba szorítjuk és azután a hajócskát fedő tolólemezt megint becsukjuk.

A fodrozó alsó részét hátrafelé hajtjuk át és a fodrozót úgy szereljük fel a nyomórudra amint azt már megírtuk.



30. ábra.

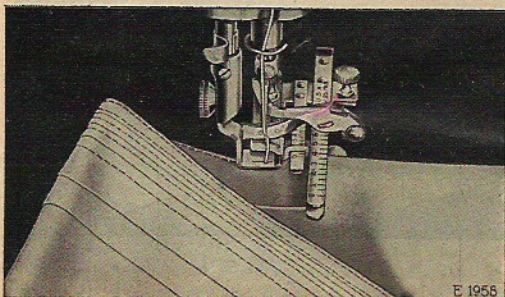
A szövetet fodrozópenge és fodrozólemez közé helyezzük el, a nyomórudat leeresztjük és különben úgy járunk el, mint a szélek fodrozásánál.

### A ráncvető.

A nyomóláb helyébe szereljük fel a nyomórudra a ráncvetőt. A ráncok szélessége a tűrudhoz legközelebb levő számsor által lesz meghatározva, mely utóbbi egy angol hüvely nyolcadrészében megadja a ráncszél és öltéssor közötti távolságot. A ráncvetőt pontosan a megfelelő szám fölé kell beállítani.

A következő ránc részére szóló benyomás helye a varrónőhöz legközelebb eső számsor által lesz meghatározva. Közök nélküli vakrán-

cokhoz ezen skálán ugyanazt a számot állítjuk be, mint a másik skálán, a tülyuk mögött a nyomólábon elhelyezett vonallal szemben. Közökkel ellátott ráncok előállításához toljuk a magunkhoz legközelebb eső skálát tovább balra,



31. ábra.

amíg a kívánt távolságot megkaptuk. Az utolsó ránc varrásánál azt az emelőt, amelyhez ráncvetés közben a tűszorító ütődik, felfelé és magunkhoz kell fordítani. Ezen helyzetben a további ránc vonalának benyomással való megjelölése elmarad. —

#### A ráncvető kezelése.

Az első ráncot kézzel hajtjuk be, a behajtott szélet a magunkhoz legközelebb levő legalsó lemez és a rovátkás lemez közé vezetjük, azután a második skála két pengéje közé, hátrafelé a nyomóláb alá és jobbra a vezető felé. Ezután

eresszük le a nyomórudat és ügyeljünk arra, hogy az emelő, amelyhez a tűszorító ütődik, utóbbi alatt legyen. — Ennek megtörténte után kezdjük az első ráncot varrni. A következő ráncok varrásánál hajtjuk a szövetet a ráncvető által megjelölt benyomásnál át és úgy járunk el, mint előbb leírva.

#### A himzés és stoppolás.

Habár a géppel akkor is lehet himezni és stoppolni, ha az közönséges varráshoz be van fűzve, mégis ajánlatos a szövettelót egy fedőlemezzel (15359 sz.) eltakarni, mivel a szövettovábbításhoz való érintés a kezelést zavarhatja.

A befűzés ugyanaz mint a közönséges varrásnál. (11. oldal 11. ábra) Távolítsuk el a nyomólábat és eresszük le a nyomórudemelőt, hogy ilyenformán a tűszál feszítését megint létrehozzuk, mely feszítés kiváltódik, mihelyt az emelőt felemeljük.

A fedőlemez felszereléséhez toljuk az orsó-hüvelyt fedő tolokát balra, vezessük a fedőlemez két lefelé nyuló kampócskáját a tűzőlemez széle alá és nyomjuk a fedőlemezt jobbra. Miután a fedőlemez jobb részén levő lyukat a tűzőlemez lyukával egy vonalba hoztuk, lenyomjuk a lemezt és újból becsukjuk a tolokát.

A szövettovábbításhoz fedőlemezek a készülőkek közönséges sorozatában nem foglaltatnak; ilyen lemezek azonban az összes Singer üzletekben kaphatók. —

## Egymáshoz illő tűk és fonál.

(A használandó tűk osztálya és fajtája: 15 × 1)

A tű száma	A munka neve	A pamutfonal, selyem és lenczérna száma
9 (0*)	Nagyon vékony pamutzövet, batiszt, vászon stb.	100–150 pamutfonal, 00 és 000 selyem.
11 (B*)	Nagyon finom minőségű karton, vászon, Schirting, finom selyemáru stb.	80–100 pamutfonal, 0 selyem.
14 (1/2*)	Schirting, ágylepedők, kalikó, selyem, háziartási szövetek és mindennemű közönséges munka.	60–80 pamutfonal, A és B selyem.
16 (1*)	Mindennemű nehéz karton, vékony gyapjuszövetek, nehéz selymek, vastag szegély és varrási munkák stb.	40–60 pamutfonal, C selyem.
18 (2*)	Ágyhéjcsinvat, gyapjuszövetek, nadrágok, fuöltönyök, fűzők, férfi és női köpenyek stb.	30–40 pamutfonal, D selyem.
19 (3*)	Nehéz gyapjuszövetek, ágyhéjcsinvat, zsákok, nehéz kabátok, nadrágok, stb. Egyáltalában nehéz ruhadarabok.	24–30 pamutfonal, E selyem, 60–80 lenczérna.
2 (4*)	Zsákok, durva posztó és általában nehéz szövetek.	40–60 lenczérna, vagy igen vastag pamutfonal.

A tűk megrendelésénél kérjük a kívánt számot megjelölni.

\*) a régi szám.

Saját érdekében áll, hogy  
varrógépjén csak

# Singer tűket

használjon,

mert a gép a legjobb var-  
rásmunkát akkor végzi,  
ha Singer tűvel van  
ellátva.

Singer tűk minden Singer  
üzletben kaphatók.

Singer tűk zöld Singer  
zacskóban árusítatnak,  
amelyeken az ismert  
vörös „S” betű látható.